

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **L., investičné družstvo**, so sídlom v B., zastúpeného JUDr. A. Š., CSc., advokátom v B., proti žalovanej **S. spol. s r.o.**, so sídlom v B., zastúpenej JUDr. J. G., advokátkou v B., o **358,39 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 15 C 56/2004, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 2. septembra 2009, sp. zn. 15 Co 454/2008, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 2. septembra 2009 sp.zn. 15 Co 454/2008 a rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 30. apríla 2008 č.k. 15 C 56/2004-216 vo výroku, ktorým súd zaviazal žalovanú na zaplatenie 8 577,-- Sk s 10 % úrokmi z omeškania ročne od 16. februára 2003 do zaplatenia a vo výroku o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 30. apríla 2008 č.k. 15 C 56/2004-216 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 8 577,-- Sk s 10 % úrokom z omeškania ročne od 16. februára 2003 do zaplatenia. V časti týkajúcej sa sumy 2 220,-- Sk s 10 % úrokom z omeškania ročne od 16. januára 2003 do zaplatenia a v časti o zaplatenie 10 % úroku z omeškania ročne zo sumy 10 797,-- Sk od 16. januára 2003 do 15. februára 2003 konanie zastavil. Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Z vykonaného dokazovania zistil, že žalobca bol podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti v katastrálnom území R. od 21. apríla 1992 do 26. júla 1999 a to administratívnej budovy súpisné číslo X. v podiele 4573/10000-in, parcely číslo X. o výmere X. m² v podiele 4573/10000-in, parcely číslo X. o výmere X. m² v podiele 4573/10000-in. Mal za preukázané, že od 27. júla 1999 do 22. júla 2002 bol spoluvlastníkom administratívnej budovy súpisné číslo X. v podiele 4573/10000-

in, parcely číslo X. o výmere X. m² v podiele 4717/10000-in a parcely číslo X. o výmere X. m² v podiele 4573/10000-in. Na základe predloženým listinných dôkazov zistil, že od 23. júla 2002 do 31. decembra 2002 bol žalobca podielovým spoluvlastníkom administratívnej budovy súpisné číslo X. v podiele 4573/10000-in, parcely číslo X. o výmere X. m² v podiele 4717/10000-in a parcely číslo X. o výmere X. m² v podiele 4717/10000-in. Ohľadom žalovanej zistil, že bola podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľnosti v katastrálnom území R. a to administratívnej budovy súpisné číslo X. od 19. februára 1993 v podiele 514/10000-in, nebola a nie je podielovou spoluvlastníčkou parcely číslo X., ani parcely číslo X. Spoluvlastnícky podiel k jednotlivým pozemkom žalobca získal kúpnu zmluvou uzavretou 23. apríla 2001 s predávajúcim, spoločnosťou E. a.s. B., do ktorej tento majetok vložil Fond národného majetku Slovenskej republiky. Špecifikácia privatizovaných nehnuteľností preukazuje, že Fond národného majetku Slovenskej republiky, ktorý založil spoločnosť L. a.s. B. vložil spoluvlastnícke podiely k administratívnej budove súpisné číslo X. ako aj pozemky parcela číslo X., parcela číslo X. a parcela číslo X., ktoré na neho prešli a ten ich následne vložil do majetku L. a.s. Stanovisko Fondu národného majetku Slovenskej republiky zo 16. januára 2008 túto skutočnosť potvrdzuje. S. spol. s r.o. B. ako kupujúca uzavrela s Fondom národného majetku Slovenskej republiky ako predávajúcim zmluvu číslo X. o predaji podniku podľa zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov a doplnkov z 19. februára 1993, predmetom ktorej bol ideálny spoluvlastnícky podiel 514/10000-in na administratívnej budove číslo X.. Zmluvou o prevode hospodárenia s národným majetkom z 27. októbra 1992 S. spol. s r.o. odovzdal ideálny spoluvlastnícky podiel na pozemky parcela číslo X., parcela číslo X. a parcela číslo X. do práva hospodárenia preberajúcej organizácie E.. Podanou žalobou sa žalobca domáhal zaplata 10 797,-- Sk s 10 % úrokom z omeškania ročne od 16. januára 2003 do zaplata a náhrady trov konania titulom vydania bezdôvodného obohatenia. V súvislosti so skutočnosťou, že žalovaná je spoluvlastníčkou administratívnej budovy na D. v podiele 214/10000-in, ale nie je spoluvlastníčkou pozemkov parcely číslo X. a číslo X. a teda ich užíva bez právneho dôvodu. Žalobca listom z 15. januára 2003 vyúčtoval žalovanej z titulu vydania bezdôvodného obohatenia 10 674,40 Sk. Listom z 31. januára 2003 upravil sumu na 10 797,-- Sk, čo predstavuje bezdôvodné obohatenie za dobu od 1. mája 2001 do 31. decembra 2002. Súd dospel k záveru, že žalovaná užívaním administratívnej budovy súpisné číslo X. v katastrálnom území R. v rozsahu jej spoluvlastníctva, ktorá stojí na cudzom pozemku v spoluvlastníctve žalobcu a užívaním príľahlého pozemku parcela číslo X., cez

ktorú žalovaná musí prechádzať do administratívnej budovy a ktorá je v spoluvlastníctve žalobcu, sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohacuje. Žalobca vzal žalobu späť v časti o zaplatenie 2 220,-- Sk s 10 % úrokom z omeškania ročne od 16. januára 2003 do zaplatenia a v časti o zaplatenie 10 % úrokov z omeškania ročne zo sumy 10 797,-- Sk od 16. januára 2003 do 15. februára 2003 z dôvodu vznesenia námietky premlčania. Súd prvého stupňa konanie v tejto časti zastavil podľa § 96 ods. 1 a 2 O.s.p. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 2. septembra 2009 sp.zn. 15 Co 454/2008 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo veci samej. Žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa plne stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa. Poukázal na to, že prvostupňový súd vykonal dôsledné dokazovanie v predmetnej veci a ohľadom vlastníctva sporných pozemkov vyvodil na základe vykonaných dôkazov správne vecné aj právne závery. Proti rozsudku v časti týkajúcej sa trov konania sa odvolal žalobca. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa trov prvostupňového konania, ktorou súd prvého stupňa konanie zastavil. Žalobcu zaviazal na náhradu trov konania žalovanej vo výške 161,75 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Taktiež zmenil rozsudok prvostupňového súdu v časti týkajúcej sa trov prvostupňového konania, ktorou bolo rozhodnuté vo veci samej. Žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 503,40 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa pochybil keď o trovách prvostupňového konania rozhodol podľa § 142 O.s.p. V danom prípade bolo potrebné postupovať podľa § 146 ods. 2 O.s.p., keďže došlo k zastaveniu konania v časti týkajúcej sa 2 220,-- Sk spolu s príslušenstvom a v časti o zaplatení 10 % úrokov z omeškania ročne zo sumy 10 797,-- Sk od 16. januára 2003 do 15. februára 2003.

Proti rozsudku prvostupňového súdu v časti výroku, ktorým súd zaviazal žalovanú na zaplatenie 8 577,-- Sk s 10 % úrokom z omeškania ročne od 16. februára 2003 do zaplatenia a proti rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu všetkých výrokov na základe podnetu žalovanej podal včas mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Prípustnosť a opodstatnenosť mimoriadneho dovolania vyvodzoval z nesprávneho právneho posúdenia (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) a z inej vady konania, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Navrhol

rozhodnutia v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Poukázal na skutočnosť, že súd prvého stupňa ani súd odvolací nijako skutkovo nevyhodnotili, či predmetné pozemky skutočne prešli na štát z majetku cirkvi po 25. februári 1948. Neuviedli, či privatizujúce subjekty mohli z uvedeného dôvodu spoluvlastnícke podiely na týchto pozemkoch v roku 1992 nadobudnúť v tzv. veľkej privatizácii. Podľa názoru generálneho prokurátora súdy ignorovali nosnú námietku žalovanej, na ktorej postavila hlavnú obranu proti žalobou uplatnenému nároku. V odôvodneniach rozsudkov sa o prípadnej aplikácii ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 92/1991 Zb. nenachádza ani len zmienka. Podľa generálneho prokurátora sú oba rozsudky nepreskúmateľné. Generálny prokurátor ďalej namietal, že konajúce súdy vec nesprávne právne posúdili, ak neaplikovali ustanovenie § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka na daný skutkový stav tak, že žalovaná vykonávala bona fide „práva nevyhnutné na výkon svojich vlastníckych práv k stavbe“.

Žalobca sa s mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora nestotožnil a vo svojom písomnom vyjadrení k nemu žiadal, aby ho dovolací súd zamietol.

Žalovaná vyjadrila súhlasné stanovisko s právnymi názormi generálneho prokurátora Slovenskej republiky, o ktoré sa mimoriadne dovolanie opiera. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutia súdov a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Dovolací súd dospel k záveru, že konanie pred odvolacím súdom má vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkovi konania odníma tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti

dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 3 ods. 1, druhá veta, zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu štátu na iné osoby, v znení účinnom do 31. septembra 1995, predmetom tohto zákona takisto nie je majetok, ktorý na štát prešiel po 25. februári 1948 z vlastníctva cirkví, rádov a kongregácií a náboženských spoločností.

Účastník konania má právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky **právne a skutkovo relevantné otázky** súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Úvahy súdu o skutkových, ale aj právnych záveroch musia byť riadne a zrozumiteľne odôvodnené tak, aby nevznikali pochybnosti o zákonnosti rozhodnutia najmä zo strany účastníkov konania, ktorým je takéto rozhodnutie určené.

Rozhodovacia činnosť súdov predstavuje jeden zo spôsobov realizácie objektívneho práva za účelom nápravy jeho nesprávneho chápania zo strany fyzických a právnických osôb pri realizácii právnych vzťahov. Autoritatívna povaha rozhodovacej činnosti zakladá pre súdy zodpovednosť v zmysle požiadavky náležitého výkladu z hľadiska odbornosti, ktorá však nesmie ísť na úkor všeobecnej zrozumiteľnosti a jednoznačnosti vysloveného právneho názoru. Vyžaduje sa teda, aby súd nielen vyslovil svoj záver, ale aj vyložil úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení dôkazov a ktoré ho viedli k aplikácii práve zvolených predpisov. V prípade, ak účastník konania vyžaduje, aby sa vec posudzovala podľa iných zákonných ustanovení, súd je povinný zaoberať sa nimi a vyložiť, prečo posúdenie veci v zmysle návrhov účastníka nie je po právnej stránke správne.

V predmetnej veci, s ohľadom na doterajšie rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, vystupuje právna otázka, a to otázka aplikácie, respektíve neaplikácie, ustanovení zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby.

Súd sa vôbec nezaoberal dôvodmi, pre ktoré, podľa jeho názoru, nebolo možné aplikovať zo zákona vyplývajúce obmedzenia prevodu majetku štátu na iné osoby,

nevyporiadal sa s námietkou žalovanej, ktorú presadzovala v konaní pred súdom prvého stupňa ako aj v podanom odvolaní.

Nie je teda možné preskúmať správnosť aplikácie právnej normy na zistený skutkový stav v zmysle námietky generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Hoci rozsudok odvolacieho súdu obsahuje vlastné posúdenie veci, z jeho obsahu nie je zrejмый proces úvah, na základe ktorých k týmto právnym záverom odvolací súd dospel a ako sa vyporiadal s námietkami žalovanej obsiahnutými aj v odvolaní.

Nedostatok alebo nezrozumiteľnosť dôvodov rozhodnutia predstavuje závažné procesné pochybenie súdu spočívajúce v odňatí možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), na ktoré je dovolací súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Rozhodnutie vydané v konaní s takouto vadou nemožno považovať za zákonné. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť napadnuté rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, nezaoberal sa dovolací súd ďalšími námietkami generálneho prokurátora Slovenskej republiky uvedenými v mimoriadnom dovolaní.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rovnakou vadou postihnutý rozsudok súdu prvého stupňa, zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

V novom konaní treba, aby sa súd prvého stupňa vyporiadal s otázkou, či sa na vec vzťahuje, alebo nevzťahuje zákon č. 92/1991 Zb., pričom závery riadne, jasne a zrozumiteľne odôvodní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. marca 2011

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

